

Providing a Financial System Health Model to Prevent Embezzlement and Improve the Public Trust in the Iranian Banks

Saleh Abosaeidi¹, Abbas Abbaspour^{2*}, Mohammad Taghi Taqhavi Fard³, Abbas Nargesian⁴

1. PhD Student, Department of Public Administration, Kish International Campus, University of Tehran, Tehran, Iran

2. Professor, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran

3. Associate Professor, Faculty of Management and Accounting, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran

4. Assistant Professor, Department of Public Administration, Faculty of Management, University of Tehran, Tehran, Iran

(Received: January 6, 2021; Accepted: March 7, 2021)

Abstract

The banking system is undoubtedly one of the most essential parts of economy. The financial healthfulness of the banking system is of utmost importance for the maintenance of the stability of economic system, financial system, the depositors' interests, and the public trust. The selection and determination of the bank healthfulness assessment indices form one of the key stages of this process. The purpose of this study was to provide a financial system health model to prevent embezzlement and improve the public trust in the Iranian banks. In order to extract the main factors of this model, semi-structured interviews were used, where deep interviews with 16 experts of the financial and monetary domain were run. The participants of the study were the experts of monetary and banking domain who were selected through theoretical purposive sampling. Using Corbin and Strauss grounded theory, 16 categories and 35 concepts were extracted during the open coding stage. Next, in the axial coding stage, the paradigmatic model was provided based on the axial category, causal conditions, strategy, context, intervening factors, and consequences. Then, in the selective coding stage, the theoretical model derived from the research findings was introduced and explained. It was found solving the problems of the financial system had an important role in solving economic problems. One of the important issues related to every financial system is the provision of accurate and transparent information about its financial activities. The results showed that transparentizing the financial procedures improves organizational resources management, increases efficiency, and augments public trust.

Keywords

financial system healthfulness, embezzlement, public trust, transparentizing financial procedures.

* **Corresponding Author, Email:** abbaspour1386@gmail.com

ارائه مدل سلامت نظام مالی به منظور پیشگیری از اختلاس و ارتقای سطح اعتماد عمومی در بانک‌های ایران

صالح ابوسعیدی مقدم^۱، عباس عباس‌پور^{۲*}، محمدتقی تقوی‌فرد^۳، عباس نرگسیان^۴

۱. دانشجوی دکتری، گروه مدیریت دولتی، پردیس بین‌المللی کیش، دانشگاه تهران، تهران، ایران
۲. استاد، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران
۳. دانشیار، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران
۴. استادیار، گروه مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت، دانشگاه تهران، تهران، ایران

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۰/۱۷ - تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۲/۱۷)

چکیده

نظام بانکی بی‌گمان یکی از بخش‌های مهم اقتصاد محسوب می‌شود. صحت و سلامت مالی نظام بانکی برای حفظ ثبات اقتصاد جامعه، نظام پولی، منافع سپرده‌گذاران، و حفظ اعتماد عمومی اهمیت زیادی دارد. به این منظور، انتخاب و تعیین شاخص‌های سنجش سلامت بانکی یکی از مراحل مهم و کلیدی است. هدف از این پژوهش ارائه مدل سلامت نظام مالی به منظور پیشگیری از اختلاس و ارتقای سطح اعتماد عمومی در بانک‌های ایران بود. برای استخراج مؤلفه‌های اصلی سلامت نظام مالی به منظور پیشگیری از اختلاس در بانک‌های ایران از مصاحبه نیمه‌ساختاریافته استفاده شد و با ۱۶ نفر از خبرگان حوزه پولی و بانکی مصاحبه‌های عمیق صورت گرفت. افراد مطالعه‌شده این تحقیق را خبرگان حوزه پولی و بانکی تشکیل دادند. مشارکت‌کنندگان با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند از نوع نمونه‌گیری نظری انتخاب شدند. در این تحقیق با استفاده از روش داده‌بنیاد کوربین و استراوس در مرحله کدگذاری باز ۱۶ مقوله و ۳۵ مفهوم استخراج شد. در مرحله کدگذاری محوری بر اساس مفاهیم مقوله محوری شرایط علی، راهبردی، بستر، شرایط مداخله‌گر، و پیامدها مدل پارادایمی ارائه شد و در مرحله کدگذاری انتخابی مدل نظری برخاسته از یافته‌های تحقیق معرفی و تشریح شد. حل مشکلات مربوط به نظام مالی نقش بسزایی در مشکلات اقتصادی دارد. یکی از موضوعات مهم مرتبط با هر نظام مالی ارائه صحیح و شفاف اطلاعات مربوط به فعالیت‌های مالی آن است. نتایج نشان داد شفاف‌سازی رویه‌های مالی منجر به بهبود مدیریت منابع سازمانی و افزایش بهره‌وری و افزایش اعتماد عمومی می‌شود.

کلیدواژگان

اختلاس، اعتماد عمومی، سلامت نظام مالی، شفاف‌سازی رویه‌های مالی.

* رایانامه نویسنده مسئول: abbaspour1386@gmail.com

مقدمه

هر گونه آسیب عمومی در مورد یک بانک به سرعت به کل نظام بانکی و حتی نظام اقتصادی کشور سرایت می‌کند. به همین دلیل، حفظ اعتماد عمومی به نظام بانکی و جلوگیری از هر گونه نارسایی و بحران در این نظام و جلوگیری از انتقال مشکلات بخش پولی اقتصاد به بخش واقعی از اهداف اصلی نظارت بر بانک‌هاست (زمان‌رستمی و شعبان ۱۳۹۸). اگرچه شفافیت و اعتمادسازی در ذات خود و به صورت مستقیم بر عملکرد موفق یا ناموفق یک بانک تأثیر ندارد، کارشناسان اقتصادی و حوزه بانکی کشور به نقش کلیدی شفافیت و اعتماد عمومی بر انضباط مالی و کارآمدتر شدن نظارت بر عملکرد بانک‌ها تأکید می‌کنند (تاری‌پور و ناظم بکایی ۱۳۹۷). به گفته کارشناسان تقویت شفافیت اعتماد عمومی^۱ در هر نظام بانکی منافع گوناگونی به همراه دارد. شفافیت بانک‌ها می‌تواند نقش مؤثری در ارتقای سلامت و پیشگیری از وقوع بحران‌های بانکی داشته باشد. زیرا اطلاع از میزان ریسک و عملکرد مالی بانک‌ها آن‌ها را به سمت رفتارهای محتاطانه‌تر سوق می‌دهد (کمالوند و نازینی ۱۳۹۸). علاوه بر این، با افزایش میزان شاخص شفافیت در بانک‌ها، امکان نظارت اثربخش و کارآمد بانک مرکزی در مدیریت و نظارت بازار پول افزایش می‌یابد و اعتماد سپرده‌گذاران به این بازار بیشتر می‌شود. ضمن اینکه رعایت این شاخص در شبکه پولی کشور می‌تواند بانک‌ها را به سمت استانداردهای بین‌المللی، که یکی از شاخص‌های بهبود رتبه بانک‌های کشور بین بانک‌های دنیاست، نزدیک کند (نادری و خلیل‌ارجمندی ۱۳۹۷). فساد^۲ یک پدیده ناهنجار اجتماعی و سیاسی و اقتصادی است که در همه جوامع بشری به اندازه‌های متفاوت وجود دارد و رشد می‌کند. موجودیت و گستردگی این پدیده ناهنجار با توجه به شرایط یک جامعه فرق می‌کند. فساد، با تباه کردن حقوق مالکیت و قوانین و انگیزه‌های مالی و سرمایه‌گذاری، حیات و توسعه اقتصادی و سیاسی را فلج می‌سازد. نیز با تحمیل هزینه‌های اقتصادی بر دوش جامعه و انحراف آن از اهداف و اولویت‌هایش به انگل اقتصاد تبدیل می‌شود و با هزینه‌های اجتماعی خود ثروت و قدرت را در دست عده‌ای از افراد غنی و قدرتمند متمرکز می‌کند. امروزه، فساد اقتصادی به یکی از مشکلات مهم کشورهای در حال توسعه تبدیل شده است. عده‌ای بر آن‌اند که اصولاً

1. public trust

2. corruption

راهی برای حل این مشکل وجود ندارد. عده‌ای نیز بر این باورند که مجازات و تنبیه عاملان فساد تنها راه حل مقابله با فساد اقتصادی است. مشکل فساد اقتصادی حل نخواهد شد، مگر آنکه عوامل و ریشه‌های بروز این پدیده کشف و ریشه‌کن شود (رجایی و همکاران ۱۳۹۶). بی‌تردید مبارزه با این پدیده نیازمند شناخت وسیع و عمیق آن، موشکافی دقیق برای بررسی آثار و پیامدهای آن، و ارائه راه حل مناسب برای پیشگیری و انتشار بیشتر آن در سطح جامعه است که این امر با توجه به آثار و تبعات این پدیده ضروری و مهم است (یوسفی‌نژاد ۱۳۸۵). کشور ایران نیز از خیل کشورهای مبتلا به این پدیده جدا نیست؛ به‌خصوص در سال‌های اخیر شاهد بروز اختلاس‌های سنگین در نظام بانکی هستیم و رسوایی‌های مالی مشابه هزارچندگاه در رسانه‌ها مطرح می‌شود. با وجود استانداردهای ملی حسابداری و حسابرسی و وجود الزام قانونی به رعایت آن‌ها و ادعای اغلب شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی و غیردولتی به داشتن حسابرس مستقل و حسابرسی داخلی باز هم چنین رویدادهایی مشاهده می‌شوند. این گونه موارد، علاوه بر آثار جبران‌ناپذیر بر وضعیت اقتصادی داخل کشور، موجب سلب اعتماد از وجود شفافیت مالی^۱ در سطح بین‌المللی و تأخیر در عضویت مجامع بین‌المللی می‌شود. در چنین وضعیتی سرمایه‌گذاران خارجی نیز انگیزه لازم برای سرمایه‌گذاری در ایران را نخواهند داشت. بانک‌ها مؤسسه‌هایی بسیار قدرتمند و تأثیرگذار در اقتصاد کشورها هستند. قدرت اقتصادی بانک‌ها به قدری است که در همه دوره‌ها بحران‌های مالی و اقتصادی از بخش بانکی شروع و توسط همان بخش کنترل می‌شود. عملیات بانکی بسیار مستعد فساد است و جالب‌تر آنکه مجرمان در سراسر دنیا برای فعالیت‌های غیرقانونی اقتصادی و به‌ویژه پول‌شویی سعی در نفوذ به بانک‌ها یا تصاحب بانک‌ها می‌کنند (Abaenewe et al. 2013). افراد سعی می‌کنند در برابر بانک‌ها مسئولانه رفتار کنند. در غیر این صورت، حیات اقتصادی آن‌ها با مخاطره روبه‌رو می‌شود و سرانجام اینکه اعتماد عمومی بالا به سیستم بانکی است که آن‌ها را متمایز می‌سازد. مردم اعتماد زیادی به بانک‌ها دارند؛ طوری که پول‌های خود را با خیال راحت و با نگرانی اندک در آن‌ها سپرده‌گذاری می‌کنند. پس نماد اعتماد عمومی و ثبات در اقتصاد هستند و در صورتی که عکس آن اتفاق بیفتد، یعنی مردم به بانک‌ها اعتماد نداشته باشند، بی‌ثباتی و بحران

اقتصادی در پی خواهد داشت (خداشناس ۱۳۹۲). به دلیل همین قدرت زیاد بانک‌هاست که در سراسر دنیا نظارت خاصی بر عملکرد بانک‌ها صورت می‌گیرد. مدیران بانک‌ها در همه کشورها با دقت و حساسیت خاصی انتخاب و توسط مقام ناظر تأیید می‌شوند.

مبانی نظری

پدیده اختلاس^۱، که نوع خاصی از فساد مالی را شکل می‌دهد، مختص کشورهای در حال توسعه نیست. حتی در کشورهای صنعتی و پیشرفته نیز مواردی از اختلاس و ارتشا، هر چند وقت یک بار، کشف می‌شود. به دلیل رشد فزاینده دولت در کشورهای رو به رشد و به تبع آن افزایش اختیارات و مسئولیت دولت‌ها در این کشورها و با توجه به تفاوت‌های موجود در نظام‌های سیاسی کشورهای در حال توسعه اختلاس در این کشورها رواج بیشتری دارد (اسدی و میرجود ۱۳۹۷).

«وقتی سخن از اعتماد عمومی به میان می‌آید، بدین معناست که عامه مردم انتظار دارند مقامات و کارکنان سازمان‌های دولتی با اقدامات خود در تعامل با عامه، که در این تعامل نوعی عدم اطمینان و عدم شناخت از شیوه انجام امور در سازمان‌های دولتی وجود دارد، به انتظارات آن‌ها پاسخ دهند. به بیان دیگر، اعتماد عمومی یعنی انتظار عموم از دریافت مثبت پاسخ به خواسته‌هایشان از طرف متولیان امور عمومی.» (دانایی فرد ۱۳۸۲؛ Christiansen et al. 2004). اعتماد عمومی به دولت خاصیتی مسری دارد و از نهادی به نهاد دیگر دولتی سرایت می‌کند. با توجه به پیشینه ارائه شده، مفاهیمی متعدد از اعتماد به وجود آمده است؛ اما تعریف مشترک در این مفاهیم اطمینان بین گروه‌هایی است که با یک‌دیگر در تعامل‌اند و به یک‌دیگر تکیه می‌کنند. بازاریابی اعتمادی یا بازاریابی بر مبنای اعتماد نوعی بازاریابی است که تلاش می‌کند با به‌کارگیری روش‌های معقول و صحیح اعتماد مشتریان را به یک سازمان جلب کند. این نوع بازاریابی رویکردی است که رابطه بین مشتری و سازمان را عمیق می‌کند (Neitlich 2003).

فساد شکل‌ها و تعاریف گوناگون دارد و قانون‌شکنی‌های متعدد را در ارتباط با فعالیت‌های مختلف دولت شامل می‌شود. نمونه‌های متفاوت فساد اداری، نظیر اختلاس و ارتشا و سوءاستفاده

از اموال دولتی، هر یک دارای صور گوناگون‌اند. از دیدگاه قانونی، فساد عبارت است از استفاده غیرقانونی از اختیارات اداری یا دولتی برای نفع شخصی. در تعریفی دیگر، فساد در زندگی عمومی و بر اساس منافع عمومی عبارت است از بهره‌گیری از قدرت عمومی در جهت نفع شخصی و ارتقای مقام و کسب شهرت یا با هدف نفع یک گروه یا طبقه (به‌خصوص آشنایان و اقوام) به شیوه‌ای که موجب نقض قانون یا زیر پا گذاشتن معیارهای اخلاقی شود. فساد متضمن تخطی از وظایف اجتماعی یا انحراف از معیارهای اخلاقی در ازای سود مادی شخصی یا قدرت یا شهرت است (Koen 2017). به طور کلی، بانک‌ها در جایگاه مؤسسه‌های اعتباری نقشی تعیین‌کننده در گردش پول و ثروت جامعه دارند و از این رو جایگاهی ویژه در اقتصاد هر کشور دارند (شیخ‌علی ۱۳۹۸).

اگر فعالیت بانک‌ها شفاف باشد و تسهیلاتی که داده می‌شود روی حساب و کتاب باشد، جلوی رانت‌خواری گرفته شود. همچنین اگر برای بازپس‌گیری تسهیلاتی که داده می‌شود اقدام شود، به‌طور حتم در سلامت مالی بانک‌ها مؤثر واقع می‌شود. در این رابطه باید برخی قوانین در حوزه بانکی تغییر کند تا فعالیت بانک‌ها و نهادهای مالی قانون‌مندتر شوند و زمینه دور زدن قوانین در این بخش فراهم نشود (صفازراده ۱۳۹۸). ایجاد شفافیت در حوزه پولی و بانکی با توجه به اهمیت آن در حوزه سلامت مالی بانک‌ها از اقداماتی است که در دولت یازدهم انجام شد و آن را می‌توان از اقدامات مثبت این دولت دانست (شیخ‌علی ۱۳۹۸). در حال حاضر، ضرورت افزایش شفافیت در حوزه بانکی در ایران بیش از هر زمان دیگر احساس می‌شود. زیرا، با افزایش شفافیت، احتمال وقوع بحران و هراس بانکی کاهش می‌یابد و نهاد نظارتی، یعنی بانک مرکزی، قادر به سیاست‌گذاری و نظارت مؤثرتر خواهد بود (قاسم‌پور و سلیمی ۱۳۹۶). ضمن اینکه ایجاد شفافیت در حوزه بانکی از فاکتورهای مهمی است که باید در برنامه‌های استانداردسازی رعایت شود تا بانک‌ها بتوانند با نزدیک شدن به استانداردهای روز دنیا زمینه تعامل هر چه بیشتر با بانک‌های خارجی را فراهم کنند. اعتماد یکی از عناصر مهم سرمایه اجتماعی است که رکنی جدایی‌ناپذیر از مجموعه ثروت یک ملت است. در امر مشارکت وجود اعتماد ضروری است. با فراتر رفتن میزان اعتماد از محدوده خانواده و نظام خویشاوندی به حوزه‌های گسترده‌تر در مقیاس‌های فرامحلی در

قلمروهای روستایی و شهری و ملی میزان مشارکت نیز در بازتولید و ارتقای اعتماد اجتماعی توسعه می‌یابد و در قالب گسترش صداقت، وفاداری، حسن‌نیت، وظیفه‌شناسی، وفای به عهد، ثبات در اندیشه و عمل مؤثر خواهد بود. به تعبیری، با تقویت اجتماع اخلاقی و تعهد عملی به التزام‌های اخلاقی در سطوح میان‌فردی، بین فرد و نهادها، و نیز بین‌نهادی فرایند اعتماد اجتماعی در سطوح اعتماد افراد به یکدیگر و نیز اعتماد اجتماعی به نهادهای اجتماعی و مأمورانی که متولی و عامل در این نهادها هستند قوت لازم را به دست خواهد آورد و زمینه‌ساز تعاون و مشارکت اجتماعی خواهد بود. مشارکت همچنین تعامل میان شهروندان و دولت‌مردان را ثمربخش‌تر می‌سازد و سرمایه اجتماعی و اعتماد عمومی را ارتقا می‌دهد. دخالت شهروندان در اداره امور عمومی پاسخ‌گویی کارگزاران دولتی را افزایش می‌دهد و آن‌ها را در برابر انتظارات مردم پاسخ‌گوتر و حساس‌تر می‌سازد. از سوی دیگر، مشروعیت و پذیرش دولت نیز با مشارکت مردم تحکیم و تثبیت می‌شود.

سلامت مالی^۱ ثبات مالی را نیز شامل می‌شود. ثبات مالی عبارت نسبتاً جدیدی است که در عصر جهان سرمایه و پس از وقوع بحران‌های مالی در امریکای لاتین و جنوب شرق آسیا و روسیه و ترکیه از اواخر دهه گذشته میلادی به میزان وسیع و فزاینده‌ای در مجامع سیاست‌گذاری و مباحث اقتصادی مطرح شده است (فلاح ۱۳۹۴؛ Stein 2012). از نظر نایدو، شرکتی دارای سلامت مالی است که سود پس از کسر مالیاتش مثبت و رشد سود واقعی آن مثبت باشد و شرکتی درمانده است که سود پس از کسر مالیاتش منفی باشد و زیان کرده باشد. شرکت‌های درمانده نمی‌توانند در سال‌های بعد وضعیت خود را بهبود بخشند و به این ترتیب دچار درماندگی مالی می‌شوند و قادر به ایفای تعهدات خود نخواهند بود و ضرر آن به همه ذی‌نفعان خواهد رسید. این مرحله به شرایط ناتوانی پرداخت بدهی یا ناتوانی پرداخت کل بدهی‌ها در مقابل قدرت نقدینگی مطرح بوده است (Naidoo & Du Toit 2007).

بنابراین، پژوهشگران در پژوهش حاضر بر آن بودند که مدلی در زمینه سلامت مالی بانک‌های تهران برای پیشگیری از اختلاس ارائه کنند. درخور یادآوری است که یکی از مشکلات اصلی در

صنعت بانکداری ایران نبود مدلی جامع برای سلامت مالی بانک‌ها با در نظر گرفتن شرایط بومی خاص صنعت بانکداری ایران و پیشگیری از اختلاس است.

پیشینه پژوهش

بانک‌ها در مقام مؤسسه‌های اعتباری نقشی تعیین‌کننده در گردش پول و ثروت جامعه دارند و از این رو جایگاهی ویژه در اقتصاد هر کشور دارند. بنابراین، فعالیت مطلوب و مؤثر بانک‌ها می‌تواند در رشد بخش‌های مختلف اقتصادی و افزایش سطح کیفی و کمی تولیدات آثار مهمی بر جای گذارد. در نظام بانکی هر کشور، تجزیه و تحلیل بانک‌ها به مقاصد گوناگونی- مانند ارزشیابی سهام، سودآوری، ارزیابی عملکرد، کارایی، و ... صورت می‌گیرد. نظارت بر صنعت بانکی نسبت به سایر صنایع اهمیت بیشتری دارد. زیرا انعکاس آثار ورشکستگی بانک بر یک اقتصاد بسیار بیشتر از سایر صنایع است. سلامت بر پایه مفهومی به نام سازمان اخلاقی بنا می‌شود و به فرصت‌هایی که سازمان خلق می‌کند یا از دست می‌دهد، اولویت‌هایی که مشخص می‌کند، و سوءاستفاده‌هایی که سازمان مستعد آن است اشاره دارد. برخی از این پیامدها برنامه‌ریزی شده‌اند و بقیه عارضی هستند و بدون قصد صورت می‌گیرند (Singleton 2013). سالم بودن یک سازمان در نگاه سلزنیگ تا حد زیادی به خصلت آن سازمان بستگی دارد. به نظر وی، بخشی از خصلت را فرهنگ سازمان می‌سازد. اما ویژگی سازمان چیزی فراتر از فرهنگ است و بسیار تحت تأثیر ساختار صنعت و مهارت‌های کارکنان یا اعضا و اتحادی است که می‌تواند صورت گیرد (Brown 2005; Mintrop 2012). نیز برای سلامت سازمان پنج بعد معرفی می‌کند: فرهنگی، بین‌فردی، سازمانی، مدنی، طبیعی. هر یک از این ابعاد می‌توانند مانع ایجاد سلامت شوند یا سلامت جمعی را پدید بیاورند. براون بر آن است که از این پنج بعد بعد فرهنگی شاید بنیادی‌ترین باشد. زیرا فرهنگ عاملی است که سایر عوامل را به هم پیوند می‌زند (Brown 2005). سلامت مالی به معنای توان سودآوری و تداوم فعالیت واحد اقتصادی است. سلامتی مالی شرکت‌ها موضوعی است که با تداوم فعالیت‌ها، ورشکستگی، درماندگی مالی، و ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری (مربوط بودن و قابل اتکا بودن) در ارتباط است. بنابراین، باید در حوزه‌های عملیاتی بازاریابی و مالی و حسابداری دست به ارزیابی عملکرد شرکت‌ها زد (Kritsonis 2005).

در اقتصاد ایران نیز مانند هر اقتصاد دیگری بخش بانکی وظیفه مهمی را به عهده دارد. سیستم بانکی در ایران از یک سو در یک فضای بسته فعالیت می‌کند و ارتباط چندانی با دنیای خارج ندارد و از سوی دیگر به لحاظ ماهیت با سیستم بانکی رایج در دنیا تفاوت دارد (میرباقری و همکاران ۱۳۹۵). مطالعات نشان داده‌اند سلامت مالی بانک در گرو استقلال عملیاتی هر بانک است. سلامت و ثبات هر نظام اقتصادی تا اندازه زیادی تابع میزان پایداری نظام مالی است.

با نگاهی به نظریه‌هایی که تا کنون درباره فساد ارائه شده است به وضوح نمایان می‌شود که در ارائه هر نظریه نظریه پرداز دارای رویکردی خاص به پدیده بوده است. برخی از این رویکردها عبارت‌اند از: رویکرد اخلاقی، روان‌شناختی، جامعه‌شناختی، انسان‌شناختی، فرهنگ سازمانی، هر یک از این رویکردها شالوده ذهنی محقق را در تبیین علت و چیستی پدیده مورد نظر شکل می‌دهند (Gottschalk et al; 2011). در رویکرد اخلاقی مهم‌ترین نظریه موجود نظریه سبب بد است. خلاصه این نظریه این است که افراد بر مبنای ارزش‌های اخلاقی عمل می‌کنند؛ پس این ارزش‌های غلط است که علت اصلی فساد است (De Graaf 2007). بورديو از صاحب‌نظرانی است که با رویکرد اجتماعی نظریه کنش را مطرح کرد. از نظر وی جامعه مدرن به میدان‌های مختلف اقتصادی، سیاسی و غیره تقسیم می‌شود. افراد جامعه نیز همانند ذره‌ای که درون میدان مغناطیسی هستند در این میدان‌ها قرار می‌گیرند. کسانی که بر ارزش‌های حاکم بر میدان متمرکز شده‌اند آن را بهتر درونی و اجرا می‌کنند و هم‌نوازترند. اما کسانی که ارزش‌های پراکنده‌ای دارند و از میدان فاصله می‌گیرند برای کنش فسادآمیز آماده‌ترند (Sesen 2013; De Graaf 2007). از سوی دیگر، هافستد با دیدگاهی انسان‌شناسانه به مسئله فساد نگرسته و نظریه فرهنگی خود را ارائه کرده است. به زعم وی، هر کشور به لحاظ فرهنگی چهار طبقه کلی دارد؛ شامل فاصله قدرت، پرهیز از شرایط نامتعین، مردانگی یا زنانگی، جمع‌گرایی یا فردگرایی. بر این اساس، وی توضیح می‌دهد در کشوری که فاصله قدرت (پذیرش اجتماع از توزیع نابرابر قدرت در جامعه) کم باشد قدرت بالادستان و زیردستان تقریباً برابر است و اساساً همین امر می‌تواند باعث تفاوت در بروز فساد در مقایسه با کشوری شود که فاصله قدرت در آن زیاد است (Sims et al. 2014; Robbins & Judge 2012).

در ادامه به تعدادی از تحقیقات داخلی و خارجی مرتبط با موضوع اشاره می‌شود (جدول ۱).

جدول ۱. پیشینه تحقیقات داخلی و خارجی

محقق (سال)	موضوع	ابزار گردآوری	یافته‌های تحقیق
سیدی و همکاران (۱۳۹۸)	ارائه الگوی شاخص‌های سلامت بانکی با رویکرد بانکداری اسلامی	مصاحبه	از دیدگاه خبرگان بانکی، شاخص‌های کفایت سرمایه، کیفیت دارایی‌ها، سودآوری، نقدینگی، کیفیت مدیریت، حساسیت به ریسک بازار، بانکداری اسلامی، حاکمیت شرکی، میزان تسهیلات برخوردار از پشتوانه فنی و اقتصادی، و سایر عوامل بر سلامت بانکی مؤثرند.
منصوری و همکاران (۱۳۹۷)	بررسی زمینه‌های اجتماعی رواج فساد اقتصادی و اداری (مطالعه درباره شهرداری‌های مناطق و بانک‌ها در شهر تهران)	مصاحبه	یافته‌های این مطالعه کیفی پنج تم و مضمون اصلی به دست داد که تحت عنوان «مهم‌ترین زمینه‌های اجتماعی وقوع فساد اقتصادی و اداری» شناخته شدند که عبارت‌اند از: پابندی مذهبی و اخلاقی، اعتماد نهادی، آزادی‌های مدنی، نظام خوب‌شوندن‌پروری اداری، و میزان قبح فساد در جامعه.
قاسم‌پور و همکاران (۱۳۹۶)	تجزیه و تحلیل معیارهای ارزیابی سلامت و ثبات نظام بانکی با استفاده از تکنیک دیمتل	پرسشنامه	از بین شش معیار ارزیابی سلامت و ثبات نظام بانکی در سیستم رتبه‌بندی کامل، معیار کیفیت مدیریت بیشترین و معیار حساسیت به ریسک بازار کمترین اثرگذاری را روی سایر عناصر دارند. همچنین، معیار کیفیت مدیریت بیشترین و معیار نقدینگی کمترین میزان اثرپذیری را از سایر عناصر پژوهش دارند. در نهایت، مشخص شد معیار کیفیت مدیریت دارای بیشترین تأثیر در کل سیستم است.
فتاحی و همکاران (۱۳۹۶)	بررسی تأثیر سلامت بانکی بر سودآوری بانک‌های تجاری طی دوره ۱۳۸۴	پرسشنامه	نتایج نشان داد مقادیر کفایت سرمایه بیشتر از آستانه ۲۳/۱۰ بر سودآوری بانک‌های تجاری در ایران مؤثر است. همچنین نتایج بیانگر تأثیر معنادار سایر معیارهای سلامت بانکی- کیفیت دارایی‌های بانکی، کیفیت مدیریت، کیفیت نقدینگی، حساسیت به ریسک بازار- بر سودآوری بانک‌ها بود.
رهنورد و همکاران (۱۳۹۹)	شناسایی عوامل مؤثر بر فساد مالی بین کارکنان دستگاه‌های اجرایی	مصاحبه	پنج گروه عوامل تأثیرگذار بر فساد مالی عبارت‌اند از: قانون‌گریزی مدیران، عدم پاسخ‌گویی و نظارت ضعیف، ضعف سیستم ارزیابی عملکرد، بوروکراسی زائد، بخش دولتی، ناکارآمدی سیستم نگهداری.
Diagostino (2016)	هزینه‌های دولت، فساد و رشد اقتصادی	پرسشنامه	نتایج نشان داد تعاملات بین فساد و سرمایه‌گذاری و هزینه‌های فساد و هزینه‌های نظامی تأثیرات منفی زیادی بر رشد اقتصادی دارد. نتایج همچنین نشان‌دهنده همبستگی مهم بین فساد و نظام مالی است. همچنین، طبق این تحقیق مبارزه با فساد نه تنها تأثیر مستقیم و مثبت، بلکه تأثیر غیرمستقیم و مثبت بر کاهش نقش منفی بار نظامی دارد. این تحقیق نشان داد سیاست‌هایی که با فساد مبارزه می‌کنند با آن‌هایی که بار نظامی را کاهش می‌دهند، مانند توافق‌های محرمانه منطقه‌ای، ترکیب می‌شوند و تأثیر مثبتی بر رشد اقتصادی می‌گذارند.
Uddin et al. (2015)	سنجش میزان سلامت مالی بانک‌های خصوصی در بنگلادش	پرسشنامه	در شاخص‌های مالی مشخص شد بانک با سپرده زیاد، وام بیشتر، و سرمایه‌گذاری‌های بیشتر همیشه به معنای این نیست که بهتر باشد.
Novickyte & Petraityte (2014)	بررسی مشکلات و چشم‌انداز مدیریت دارایی و بدهی در بانک‌های لیتوانی	مطالعه اسنادی	چرخه دارایی و بدهی بانک‌ها هم‌سو با چرخه فعالیت‌های تجاری نیست. در نتیجه، بانک‌ها با مدیریت دارایی و بدهی در تلاش‌اند. روی فعالیت‌ها و سودآوری تأثیر بگذارند.
Chen & Wong (2004)	بررسی عوامل مؤثر بر بهداشت مالی شرکت‌های بیمه	مبانی نظری و مصاحبه	عنوان کردند که اندازه شرکت، عملکرد سرمایه‌گذاری، نسبت نقدینگی، رشد مازاد و نسبت ترکیبی، عواملی هستند که به‌طور قابل‌توجهی بر سلامت مالی بیمه‌گذاران تأثیر می‌گذارند.

با توجه به اینکه پژوهش حاضر ماهیت اکتشافی دارد و متغیرها و ارتباط بین آنها را از طریق پژوهش کیفی استخراج می‌کند، در این مرحله، چارچوب نظری یا فرضیه تحقیق ندارد. به بیان دیگر، پژوهش حاضر فرضیه ندارد و سؤال‌محور است. اما می‌توان سؤال اصلی پژوهش را بدین شرح در نظر گرفت: «مدل سلامت نظام مالی برای پیشگیری از اختلاس در بانک‌های ایران چیست؟». همچنین، می‌توان سؤال‌های فرعی پژوهش را بدین صورت مطرح کرد:

- مؤلفه‌های مدل سلامت نظام مالی برای پیشگیری از اختلاس در بانک‌های ایران کدام‌اند؟
- چگونه می‌توان مدل سلامت نظام مالی برای پیشگیری از اختلاس در بانک‌های ایران را شناخت؟

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش کیفی حاضر، از نظر مدل پیاز پژوهش ساندرز و همکارانش، جهت‌گیری فلسفی-تفسیری دارد و مبتنی بر نظریه ساختارگرایی اجتماعی است. از نظر هدف یک تحقیق اکتشافی (سرمد و همکاران ۱۳۷۹) و از نظر رویکرد پژوهشی استقرایی (از جزء به کل) است. همچنین، از نظر روش یک تحقیق کیفی و از نظر شیوه گردآوری داده‌ها تحقیقی میدانی است. نیز، از نظر استراتژی (روش اجرا) سعی شد با استفاده از روش داده‌بنیاد اطلاعات مورد نیاز به دست آید و با استفاده از ابزار مصاحبه اطلاعات مورد نیاز کشف و درک شود. در این پژوهش از نگاه چگونگی گردآوری داده‌ها، به منظور ارائه مدل سلامت نظام مالی برای پیشگیری از اختلاس در بانک‌های ایران، از روش تحقیق کیفی استفاده شد. برای ساخت مدل به روش کیفی نظریه داده‌بنیاد به کار رفت. افراد مطالعه‌شده در این تحقیق خبرگان حوزه پولی و بانکی و دانشگاهی بودند و اطلاعات از طریق مصاحبه نیمه‌ساختاریافته با ۱۶ نفر از خبرگان این حوزه جمع‌آوری شد (جدول ۳). همچنین، در این تحقیق روش نمونه‌گیری هدفمند از نوع نمونه‌گیری نظری به کار رفت. با این تعداد مصاحبه و با توجه به تکراری بودن داده‌های استخراج‌شده، مشخص شد که اطلاعات گردآوری‌شده به نقطه اشباع رسیده و نیازی به مصاحبه بیشتر نیست. همچنین، یکی از دلایل اصلی استفاده از روش داده‌بنیاد در تحقیق حاضر این بود که روش یادشده برای استخراج مؤلفه‌های سلامت نظام مالی برای پیشگیری از اختلاس در بانک‌های ایران و شناسایی متغیرهای بومی و زمینه‌ای در حوزه نظام

مالی راهگشا بوده است. روش یادشده فرایندمحور است که بررسی و تغییر یک پدیده طی زمان و توصیف مراحل مختلف آن را امکان‌پذیر می‌کند.

مقبولیت^۱ بدین معناست که یافته‌های تحقیق تا چه حد در انعکاس تجارب مشارکت‌کنندگان، برای محقق و خواننده در رابطه با پدیده مطالعه‌شده موثق و قابل باور است؛ اگرچه تبیین صورت‌گرفته از پدیده مد نظر می‌تواند فقط یکی از تفاسیر معتبر و پذیرفتنی از آن پدیده باشد. به‌منظور ارزیابی کیفیت پژوهش‌های مبتنی بر نظریه‌پردازی داده‌بنیاد و همچنین سایر پژوهش‌های کیفی، کوربین و استراوس ۱۰ شاخص مقبولیت را معرفی کرده‌اند که بر مبنای آن مقبولیت پژوهش حاضر ارزیابی شد (به دلیل محدودیت فقط سه شاخص معرفی می‌شود). تناسب: آیا یافته‌های پژوهش با تجارب متخصصان حوزه مطالعه‌شده و همچنین مشارکت‌کنندگان سازگاری و همخوانی دارد؟ آیا مشارکت‌کنندگان می‌توانند خود را در خط داستان پژوهش مشاهده کنند؟ به منظور تحقق این معیار، یافته‌های پژوهش حاضر را دو نفر از متخصصان حوزه نظام مالی و بانکی ارزیابی و پالایش و تأیید کردند. همچنین، نظریه پدیدارشنده به دو نفر از مشارکت‌کنندگان ارائه و نظرهای تکمیلی آنان دریافت و اعمال شد. مثلاً، مدل کدگذاری محوری، مدل کدگذاری انتخابی، و شاخص‌های مطرح‌شده طی جلسات مختلف به بحث گذاشته شد و در هر مرحله اصلاح و تکمیل شد. کاربردی یا مفید بودن یافته‌ها: آیا یافته‌های تحقیق در حوزه مطالعه‌شده بینش و نگرش جدیدی به وجود می‌آورند؟ در این رابطه باید گفت یافته‌های تحقیق حاضر می‌توانند در بعد عملی در زمینه اتخاذ سیاست‌های متمایز و مجزای سلامت نظام مالی مفید باشند. پژوهش حاضر در بعد نظری نیز در توسعه دانش در حوزه سلامت نظام مالی برای پیشگیری از اختلاس در بانک‌های ایران مؤثر است و بینش جدیدی همراه دارد. مفاهیم: مفاهیم برای ایجاد درک مناسب از پدیده مد نظر و دستیابی به زبان مشترک در حوزه مطالعه‌شده ضروری هستند. بنابراین یافته‌های پژوهش باید بتواند مفهوم‌پردازی‌های مناسبی ایجاد کند؛ به گونه‌ای که از نظر متخصصان حوزه مطالعه‌شده جذاب و بدیع و ارزشمند باشد. در این تحقیق شماری از مفاهیم، که می‌توانند در توسعه مفهومی مباحث سلامت نظام مالی، به منظور پیشگیری از اختلاس، مفید باشند وجود دارد. مفاهیمی نظیر شفاف‌سازی رویه‌های مالی، وجود سیستم اقتصادی عادلانه، و افزایش اعتماد عمومی نمونه‌های از

این نوع مفاهیم‌اند. در این تحقیق، پس از مصاحبه با ۱۶ تن از خبرگان حوزه نظام مالی و بانکی و دانشگاهی، داده‌های کیفی به روش داده‌بنیاد (کدگذاری باز و محوری و انتخابی) جمع‌آوری و تحلیل شدند. هدف از این پژوهش کیفی داده‌بنیاد ارائه مدل سلامت نظام مالی برای پیشگیری از اختلاس در بانک‌های ایران بود. رویکرد روش‌شناسی پژوهش کیفی از مصاحبه با شرکت‌کنندگان و مرور متون مرتبط برای فراهم کردن این داده‌ها استفاده می‌کند. طبق نظر اوربچ و سیلور استیلن (۲۰۰۳)، نظریه‌پردازی داده‌بنیاد دو اصل مهم را به کار می‌گیرد؛ پرسش در زمینه تجارب ذهنی مشارکت‌کنندگان نه اندازه‌گیری آن‌ها و خلق ایده‌ها و مفاهیم بر پایه کدگذاری تئوریک پاسخ‌های مشارکت‌کنندگان. مصاحبه با مشارکت‌کنندگان بر مبنای پژوهش داده‌بنیاد تا جایی ادامه می‌یابد که مشارکت‌کنندگان جدید داده دیگری که به خلق مفاهیم جدید برای تئوری کمک کند ارائه ندهند (Glaser & Strauss 1967). در جدول ۲ به اطلاعات جمعیت‌شناختی اشاره شده است.

جدول ۲. اطلاعات جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان پژوهش (خبرگان)

مجموع فراوانی	تعداد	زیرمؤلفه	عوامل جمعیت‌شناختی
۱۶ نفر	۹	مرد	جنسیت
	۷	زن	
۱۶ نفر	۲	کمتر از ۳۰ سال	سن
	۷	۳۰ تا ۴۰ سال	
	۴	۴۱ تا ۵۰ سال	
	۳	بیش از ۵۰ سال	
۱۶ نفر	۸	مدیران عالی	پست سازمانی
	۵	مدیران میانی	
	۳	کارشناسان خبره	
۱۶ نفر	۵	کارشناسی و پایین‌تر	تحصیلات
	۸	ارشد	
	۳	دکتری	
۱۶ نفر	۱	کمتر از ۵ سال	سابقه کار
	۸	۵ تا ۱۵ سال	
	۵	۱۵ تا ۲۵ سال	
	۲	بیش از ۲۵ سال	

یافته‌های پژوهش

در این بخش نتایج به دست آمده از مصاحبه‌ها و کدگذاری آن‌ها بیان می‌شود. فرایند کدگذاری شرایطی را فراهم آورد که در آن داده‌های خام به مفاهیم نظری توسعه یابند. طی فرایند کدگذاری، مقوله‌ها به تدریج پیدا شدند و توسعه یافتند. این کار با کمک روش نظام‌مند و استاندارد و طی سه مرحله کدگذاری انجام شد؛ کدگذاری باز، کدگذاری محوری، کدگذاری انتخابی. در بخش بعدی نتایج حاصل از هر یک از این کدگذاری‌ها ارائه می‌شود. با توجه به اینکه در این پژوهش از روش داده‌بنیاد نظام‌مند کوربین و استراوس به عنوان مبنا استفاده شد، داده‌های تحقیق بر مبنای این روش تحلیل شدند.

نتایج حاصل از کدگذاری باز

تحلیل نظریه‌پردازی داده‌بنیاد با تحلیل تکه‌های داده‌های هر یک از افراد شروع می‌شود. مرحله آغازین شامل بخش‌بندی مستندات داده‌های مصاحبه برای تحلیل است. تفکیک داده‌ها به تکه‌ها این امکان را فراهم می‌آورد که بتوان اجزای جداگانه داده‌ها را بررسی کرد و آن‌ها را به گونه‌ای مفهوم‌پردازی کرد که از موقعیت ویژه‌ای که داده‌ها در آن ایجاد شده‌اند فراتر روند (Strauss & Corbin 1998). این فرایند به کدگذاری باز معروف است. در جدول ۳ کدهای استخراج شده از مصاحبه و مفاهیم و مقوله‌های این پژوهش معرفی می‌شوند.

جدول ۳. مفاهیم و مقوله‌های استخراج شده از کدگذاری باز

ردیف	مقوله	مفهوم
۱	شفاف‌سازی رویه‌های مالی	<ul style="list-style-type: none"> • وجود رویه‌های مشخص • مشخص بودن فرایندهای کاری • اطلاع‌رسانی مناسب
۲	شایسته‌گزینی	<ul style="list-style-type: none"> • شایسته‌سالاری مسئولان • شایسته‌داری مسئولان • شایسته‌گماری مسئولان
۳	استراتژی‌های سازمان	<ul style="list-style-type: none"> • چشم‌انداز منابع انسانی • نگرش استراتژیک

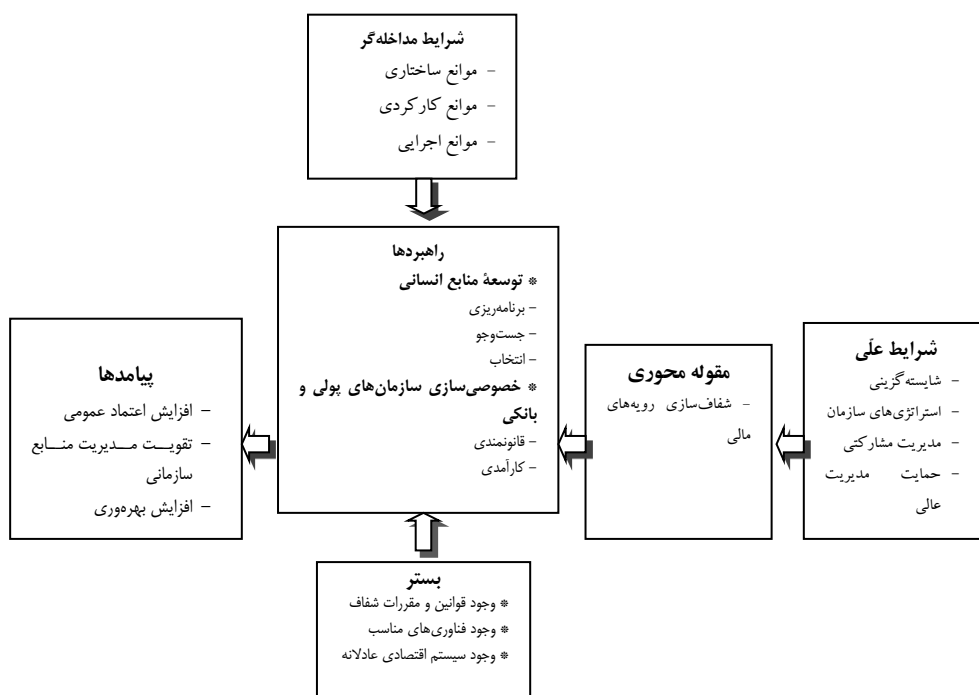
ادامه جدول ۳. مفاهیم و مقوله‌های استخراج شده از کدگذاری باز

ردیف	مقوله	مفهوم
۴	مدیریت مشارکتی	• تفویض اختیار • هماهنگی
۵	حمایت مدیران عالی	• اعتماد به مسئولان • تخصیص منابع
۶	موانع ساختاری	• نبود متولی واحد • عدم پاسخ‌گویی
۷	موانع کارکردی	• انتخاب نامناسب • نبود شایستگی
۸	موانع اجرایی	• نبود برنامه‌های مدون • نظارت ضعیف
۹	وجود قوانین و مقررات شفاف	• تدوین قوانین مناسب • اجرا و پایبندی به قوانین
۱۰	وجود فناوری‌های مناسب	• وجود امکانات سخت‌افزاری • وجود امکانات نرم‌افزاری
۱۱	وجود سیستم اقتصادی عادلانه	• شناسایی واقعیت‌های جامعه • وجود ظرفیت مالی
۱۲	توسعه منابع انسانی	• عقلانیت • کارآمدی
۱۳	خصوصی‌سازی سازمان‌های مالی	• قانونمندی • تفویض • نظارت
۱۴	بهبود مدیریت منابع سازمانی	• کاهش هزینه • افزایش اعتبارات
۱۵	افزایش بهره‌وری	• افزایش کارایی • افزایش اثربخشی
۱۶	افزایش اعتماد عمومی	• افزایش مشارکت اجتماعی • پشتیبانی مشتریان

نتایج حاصل از کدگذاری محوری

کدگذاری محوری طی فرایند کدگذاری باز آغاز می‌شود. فرایند کدگذاری محوری به شناسایی انواع شرایط و کنش‌ها و تعاملات و پیامدهایی می‌پردازد که به یک پدیده مربوط می‌شوند. فرایند کدگذاری باز یک مقوله را به زیرمقوله‌ها پیوند می‌دهد و این کار را به کمک عبارت‌هایی که روابط بین آن‌ها را تشریح می‌کند انجام می‌دهد و شامل جست‌وجوی سرنخ‌هایی در داده‌هاست که نشان می‌دهند مقوله‌های اساسی چگونه با هم در ارتباط‌اند (Glaser & Strauss 1967). فرایند کدگذاری محوری داده‌های به‌دست‌آمده از کدگذاری باز را ترکیب می‌کند. این تکنیک داده‌ها را طبقه‌بندی و بین مقوله‌ها و زیرمقوله‌ها ارتباط ایجاد می‌کند. یک مقوله دسته‌بندی‌ای از ایده‌هاست که از راه تحلیل تطبیقی مستمر نمایان می‌شوند. کدگذاری محوری ایده‌ها را به مقوله‌هایی کمتر از آنچه در کدگذاری باز وجود دارد گروه‌بندی و چارچوبی چکیده‌تر ارائه می‌کند (Strauss & Corbin 1998). طی کدگذاری محوری، مقوله‌های به‌دست‌آمده از کدگذاری باز در ۶ دسته شامل مقوله محوری، شرایط علی، شرایط مداخله‌گر، شرایط بستر، راهبردها (کنش‌ها یا واکنش‌ها)، و پیامدها قرار گرفتند. از بین مقوله‌های استخراج‌شده، مقوله «شفاف‌سازی رویه‌های مالی» مقوله محوری در نظر گرفته شد و در مرکز مدل قرار گرفت. دلیل انتخاب این مقوله به منزله مقوله محوری این بود که در اغلب داده‌ها ردپای آن را می‌توان به‌وضوح مشاهده کرد. به بیان دیگر، اغلب پاسخ‌دهندگان اشاره کرده بودند که شفاف‌سازی رویه‌های مالی نیازمند وجود رویه‌های مشخص، مشخص بودن فرایندهای کاری، و اطلاع‌رسانی مناسب است و با روش‌ها و رویه‌های فعلی نمی‌توان به‌طور موفق به سلامت نظام مالی برای پیشگیری از اختلاس در بانک‌های ایران رسید. بنابراین، می‌توان این مقوله را در مرکز قرار داد و دیگر مقوله‌ها را به آن مرتبط کرد. برچسب انتخاب‌شده برای مقوله محوری نیز انتزاعی است و در عین حال جامعیت دارد. از میان دیگر مقوله‌ها ۴ مقوله شایسته‌گزینی، استراتژی‌های سازمان، مدیریت مشارکتی، و حمایت مدیران عالی شرایط علی در نظر گرفته شدند. یعنی شفاف‌سازی رویه‌های مالی وابسته به این است که در زمان سلامت نظام مالی برای پیشگیری از اختلاس در بانک‌های ایران از شایسته‌گزینی، استراتژی‌های سازمان، مدیریت مشارکتی، و حمایت مدیران عالی استفاده می‌شود. مقوله‌های

توسعه منابع انسانی و خصوصی سازی راهبردهای رخداد شفاف سازی رویه های مالی در نظر گرفته شد. یعنی فرایند توسعه منابع انسانی و خصوصی سازی در سلامت نظام مالی برای پیشگیری از اختلاس در بانک های ایران مبنای عمل قرار گیرد. همچنین، شفاف سازی رویه های مالی در بستر وجود قوانین و مقررات شفاف، وجود فناوری های مناسب، و وجود سیستم اقتصادی عادلانه صورت می پذیرد. موانع ساختاری و کارکردی و اجرایی نیز شرایط مداخله گر در نظر گرفته شدند. زیرا در فرایند شفاف سازی رویه های مالی رخ می دهند و می توانند آن را محدود یا تسهیل کنند. نهایت، مقوله های بهبود مدیریت منابع سازمانی، افزایش بهره وری، افزایش اعتماد عمومی نتایج و پیامدهای حاصل از شفاف سازی رویه های مالی در نظر گرفته شدند. با توجه به این توضیحات، مدل پارادایم کدگذاری محوری به صورت شکل ۱ است.

شکل ۱. مدل پارادایم کدگذاری محوری: شفاف سازی رویه های مالی

نتایج حاصل از کدگذاری انتخابی

کدگذاری انتخابی آخرین مرحله از فرایند نظریه‌پردازی داده‌بنیاد است که به توسعه یک تئوری نهایی می‌انجامد. طی فرایند کدگذاری انتخابی، یک مقوله محوری واحد انتخاب می‌شود و همه مقوله‌های دیگر به این مقوله محوری برمی‌گردند. بر مبنای این مقوله محوری، خط سیر واحدی شکل می‌گیرد که همه اطلاعات پیرامون آن ساماندهی می‌شوند. بحث درباره مقوله محوری نهایی، که طی کدگذاری باز و محوری و انتخابی نمایان شد، در این بخش انجام می‌شود. این مقوله محوری رابطه بین سه سطح کدگذاری را مفهوم‌پردازی و به تشریح ویژگی‌های مقوله‌ها کمک می‌کند. در این مرحله از کدگذاری، نظریه‌پرداز از روابط بین مقوله‌های به‌دست‌آمده در کدگذاری محوری نظریه‌ای به نگارش درمی‌آورد که پدیده مطالعه‌شده را به گونه‌ای انتزاعی تشریح می‌کند (Strauss & Corbin 1998). در این مرحله تلاش می‌شود با کمک فنونی چون نگارش خط داستان و یادداشت‌های شخصی فرایند یکپارچه‌سازی و بهبودبخشی نظریه انجام شود. در نگارش خط داستان پژوهشگر این موضوع را تشریح می‌کند که چگونه عوامل خاصی بر پدیده مورد مطالعه اثر می‌گذارند و به نتایج ویژه‌ای می‌انجامند (خاکی ۱۳۷۹). به بیانی دیگر، کدگذاری انتخابی مقوله‌های به‌دست‌آمده از کدگذاری محوری را در نظر می‌گیرد، یکی از آن‌ها را به عنوان مقوله محوری انتخاب می‌کند، و به گونه‌ای نظام‌مند آن را به سایر مقوله‌ها ارتباط می‌دهد. نیز مقوله‌هایی را که به توسعه و بهبود بیشتر نیاز دارند تکمیل می‌کند (Strauss & Corbin 1998). در این قسمت بر مبنای مقوله محوری و با کنار هم قرار دادن و چیدمان سایر مقوله‌ها تلاش می‌شود روایتی از تجربه سلامت نظام مالی جهت پیشگیری از اختلاس شرح داده شود. پرسش این است که چگونه می‌توان در نظام مالی برای پیشگیری از اختلاس سالم کار کرد. تشریح مقوله محوری می‌تواند نقطه شروع پرداختن به این بحث باشد.

مقوله محوری: شفاف‌سازی رویه‌های مالی

در این پژوهش شفاف‌سازی رویه‌های مالی مقوله محوری در نظر گرفته شد. زیرا ردپای آن در بخش‌های مختلف داده‌ها دیده شد و نقشی محوری داشت؛ به گونه‌ای که می‌تواند دیگر مقوله‌ها را حول خود جمع کند. شفاف‌سازی رویه‌های مالی اشاره به این دارد که عدم شفافیت در بخش‌های مختلف اقتصاد یکی از عوامل بحران‌زا به شمار می‌رود.

شرایط علی

شرایط علی مجموعه‌ای از وقایع و شرایط است که بر مقوله محوری اثر می‌گذارند. ۴ مقوله شایسته‌گزینی، استراتژی‌های سازمان، مدیریت مشارکتی، و حمایت مدیران عالی مؤلفه‌های اثرگذار بر شفاف‌سازی رویه‌های مالی در نظر گرفته شدند. شایسته‌گزینی مقوله علی است که در سطح سازمانی بر دانش محوری اثر می‌گذارد. این مقوله متشکل از مفاهیم شایسته‌سالاری مسئولان و شایسته‌داری مسئولان و شایسته‌گماری مسئولان است.

راهبردها

راهبردها یا کنش‌ها اقدامات هدفمندی هستند که راه‌حلی برای پدیده مورد نظر فراهم می‌آورند و به ایجاد پیامدها و نتایج منجر می‌شوند. راهبردهای توسعه منابع انسانی و خصوصی‌سازی بانک‌ها راه‌حلی برای شفاف‌سازی رویه‌های مالی هستند. به بیان دیگر، شفاف‌سازی رویه‌های مالی از توسعه منابع انسانی و خصوصی‌سازی بانک‌ها محقق خواهد شد.

راهبردها اقداماتی هستند که راه‌حلی برای شفاف‌سازی رویه‌های مالی فراهم می‌کنند. این مقوله متشکل از مفاهیم عقلانیت و کارایی است.

شرایط مداخله‌گر

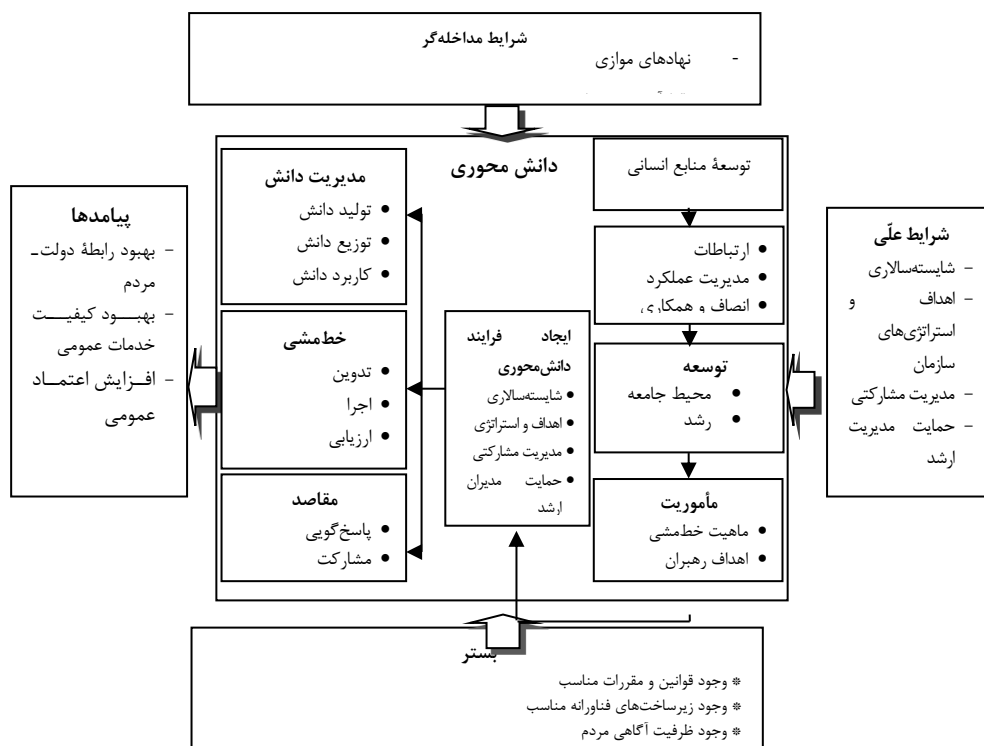
شرایط مداخله‌گر مجموعه‌ای از وقایع و شرایط هستند که پس از شروع مطالعه و هنگام انجام دادن پژوهش رخ می‌دهند. در پژوهش حاضر شرایط مداخله‌گر عواملی بودند که در فرایند اجرای راهبردهای شفاف‌سازی رویه‌های مالی رخ دادند. مقوله موانع ساختاری، موانع کارکردی، و موانع اجرایی شرایط مداخله‌گر در فرایند اجرای راهبردهای دانش محوری در نظر گرفته شدند.

شرایط بستر

شرایط بستر مجموعه شرایطی هستند که زمینه پدیده مورد نظر را فراهم می‌سازند و بر رفتارها و کنش‌ها تأثیر می‌گذارند. شرایط بستر مقوله محوری و نتایج منتج از آن را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در این پژوهش مقوله‌های وجود قوانین و مقررات شفاف، وجود فناوری‌های مناسب، و وجود سیستم اقتصادی عادلانه شرایط بستر در نظر گرفته شد. این مقوله متشکل از مفاهیم تدوین قوانین مناسب و اجرا و پایبندی به قوانین است.

پیامدها

پیامدها نتایجی هستند که از راهبردها و کنش‌های مربوط به پدیده مورد نظر حاصل می‌شوند. پیامدهای ناشی از دانش محوری شامل بهبود مدیریت منابع سازمانی، افزایش بهره‌وری، و افزایش اعتماد عمومی هستند.

شکل ۲. مدل نظری شفاف‌سازی رویه‌های مالی (سلامت نظام مالی برای پیشگیری از اختلاس در بانک‌های ایران)

نتیجه و پیشنهاد

در این پژوهش تصمیم گرفته شد مؤلفه‌های سلامت نظام مالی برای پیشگیری از اختلاس در بانک‌های ایران شناسایی و استخراج شوند. به این ترتیب، با استفاده از تحلیل مصاحبه نیمه‌ساختاریافته به روش داده‌بنیاد (کدگذاری باز و محوری و انتخابی) ۱۶ مقوله و ۳۵ مفهوم نمایان شد. در تحقیق قاسم‌پور و همکارانش (۱۳۹۵)، در ارتباط با تجزیه و تحلیل معیارهای ارزیابی

سلامت و ثبات نظام بانکی با استفاده از تکنیک دیمتل، از بین شش معیار ارزیابی سلامت و ثبات نظام بانکی در سیستم رتبه‌بندی کم‌تر، معیار کیفیت مدیریت بیشترین و معیار حساسیت به ریسک بازار کمترین اثرگذاری را روی سایر عناصر داشتند. همچنین معیار کیفیت مدیریت بیشترین و معیار نقدینگی کمترین میزان اثرپذیری از سایر عناصر پژوهش را داشتند. در نهایت مشخص شد معیار کیفیت مدیریت دارای بیشترین تأثیر و تأثر در کل سیستم است و معیارهای کیفیت دارایی، کیفیت مدیریت، سودآوری، و نقدینگی عناصر علی و معیارهای کفایت سرمایه و حساسیت به ریسک بازار عناصر معلولی در سیستم‌اند. نتایج این تحقیق با نتایج بخش پیامدهای سلامت نظام مالی تحقیق حاضر هم‌سو است. از محدودیت‌های تحقیق حاضر می‌توان به این نکته اشاره کرد که تعمیم‌پذیری تئوریک با احتیاط صورت می‌گیرد و در این خصوص به محققان علاقه‌مند در این حوزه پیشنهاد می‌شود در خصوص شیوه سنجش و اندازه‌گیری مقوله سلامت نظام مالی و چگونگی مشروعیت‌یابی و سلامت نظام مالی، که از دغدغه‌های اصلی در شورای عالی پول است، تحقیقاتی انجام شود. با توجه به نقش و مسئولیت‌هایی که نهادهای پولی و بانکی در جامعه دارند انتظار می‌رود چارچوب حمایتی لازم برای ارائه اثربخشی گروهی بهتر تشکیل شود. تحقیق حاضر نشان داد سلامت نظام مالی از نظر ساختاری و کارکردی هنوز در مراحل ابتدایی قرار دارد.

به همین منظور، مجموعه‌ای از پیشنهادها جهت سلامت نظام مالی برای پیشگیری از اختلاس در بانک‌های ایران ارائه می‌شود: مبارزه با فساد مالی در کشور نیازمند عزم ملی و اراده جدی سیاسی برای مبارزه قاطع با فساد است. تا زمانی که این عزم ملی و اراده سیاسی تحقق نیابد، مبارزه با فساد فاقد پشتوانه و بی‌نتیجه خواهد بود. کوچک کردن دولت و نهادهای دولتی و گسترش بخش خصوصی یکی از راه‌های مؤثر مبارزه با فساد است.

اصلاح ساختار اداری: حجم دولت و نهادهای دولتی بسیار بزرگ‌تر از ضرورت آن است. حجم دولت و نهادهای دولتی به شیوه‌های مختلف کوچک شود و بدنه‌های غیرضروری هر نهاد از تشکیلاتش حذف شود و نهادهای موازی ادغام شوند. نظارت فساد مالی نیازمند یک نهاد قوی و مقتدر کافی است. با سیستمی کردن کارها، باید ارتباط مستقیم مردم با مسئولان کار کمتر شود. به علاوه، بخش خصوصی گسترش یابد. اعمال اصلاحات در سازمان‌های دولتی نیازمند اصلاح و

بهبود تشکیلات سازمان‌ها، بهبود نظام بودجه‌ریزی، مدیریت مالی مؤثر، و نظام مالیاتی کارآمد است. این اصلاحات باید بتواند قدرت انحصاری کارکنان را در تصمیم‌گیری تعدیل کند، ارتباط مستقیم ارباب‌رجوع و کارکنان را به حداقل برساند، سرعت انجام گرفتن کارها را افزایش دهد، و از ایجاد روابط بلندمدت بین کارمندان و مراجعان جلوگیری کند. تقویت نظارت و تفتیش و بازرسی درون و برون سازمانی و انتخاب بازرسان و مفتش‌ان متخصص و استفاده از علوم رایانه‌ای برای جمع‌آوری آمار و اطلاعات با کیفیت و کمیت مطلوب به امر مبارزه با فساد کمک فراوان می‌کند. شفافیت در کارها و فعالیت‌های اداری و مالی به‌خصوص در درآمدهای دولتی تا حدود زیادی دست و پای افراد فاسد را می‌بندد و از وقوع فساد اداری جلوگیری می‌کند. نظام مالی سالم در یک محیط ایستا فعالیت نمی‌کند و باید به صورت پویا یا سازماندهی‌شده شکل داده شود. بنابراین، بانک مرکزی و دستگاه‌های دولتی ذی‌نفع نیازمند آن‌اند که سیاست‌های نظام مالی خود را بر اساس ویژگی‌های خود تنظیم کنند و نظام‌های بازخورد و ارزیابی برای آن تأسیس کنند. این نظام می‌تواند به دو قسمت تقسیم شود: نظام ارزیابی بُعد خارجی نظام مالی (مانند بازرنگری در حوزه جذب و انتخاب مجریان برتر، بررسی وضعیت آموزش و توسعه و به‌سازی مجریان، اعتماد شهروندان به جامعه) و نظام ارزیابی بُعد داخلی نظام مالی (مانند حفظ روابط خوب و افزایش احساس تعلق مجریان به شهروندان و سایر عواملی که نشان‌دهنده پیامدهای اجرای موفق نظام مالی سالم باشد). اساس و پایه پاسخ‌گویی بر دادن گزارش و اطلاعات است. دستگاه‌های ذی‌نفع باید به مجریان خود در ارائه گزارش مستقیم و بهبود بخشیدن گزارش‌ها آزادی عمل لازم را بدهند. البته، محدودیت‌هایی نیز در آزادی اطلاعات و شفافیت امور وجود دارد که سازمان‌های دولتی باید درصدد رفع این مشکل برآیند. نکته کلیدی پشتیبانی و حمایت کردن سازمان از جریان سیال اطلاعات است؛ امری که در سازمان‌های دولتی کمتر رخ می‌دهد. اگر سازمان‌های ذی‌نفع و دستگاه‌های دولتی منابع و دانش و کمک لازم را در اختیار مجریان خود قرار دهند، مجریان مهارت‌های خود را افزایش می‌دهند، سطح اعتماد به نفس بالاتر می‌رود، و حس مالکیت خواهند داشت و در نهایت نظام مالی سالم با موفقیت عملیاتی می‌شود.

منابع

۱. اسدی، هادی؛ سید مرتضی میرجود (۱۳۹۷). «بررسی پیشگیری از جرم اختلاس در نظام بانکداری ایران»، کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های دینی، علوم اسلامی، فقه و حقوق در ایران و جهان اسلام، کرج.
۲. الوانی، سید مهدی (۱۳۸۸). «حکمرانی خوب شبکه ای از کنشگران جامعه مدنی»، مدیریت توسعه و تحول، پیش شماره ۱، ۱-۶.
۳. تاروی پور، مجید؛ محسن ناظم بکایی (۱۳۹۷). «بررسی تأثیر سرمایه فکری بر سلامت بانکی (مورد مطالعه: بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران)»، کنفرانس ملی اندیشه‌های نوین و خلاق در مدیریت، حسابداری مطالعات حقوقی و اجتماعی، ارومیه.
۴. تقفی، علی؛ ولی‌الله سیف (۱۳۸۴). «شناسایی و اندازه‌گیری نسبت‌های مالی و متغیرهای اقتصادی بنیادی مؤثر بر سلامت و ثبات نظام بانکی در ایران»، د ۵، ش ۱۷ (پیاپی ۲)، ۶۵-۱۱۱.
۵. خداشناس، محمدعلی (۱۳۹۲). «آسیب‌شناسی و تحلیل علل وقوع جرم اختلاس در بانک‌های شهرستان شیراز (فارس)». پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه پیام نور کرج.
۶. دانایی‌فرد، حسن (۱۳۸۲) «اعتماد عمومی به سازمان‌های دولتی: طراحی مدلی برای تقویت اعتماد عمومی نسبت به مدیریت دولتی»، رساله دکتری، دانشکده مدیریت دانشگاه علامه طباطبایی.
۷. رجایی، زهرا؛ کرم‌الله دانش‌فرد؛ ابوالحسن فقیهی (۱۳۹۶). «شکل‌گیری خط مشی در حوزه سلامت نظام اداری در ایران» پژوهش‌های مدیریت عمومی، (۳۸) ۱۰، ۳۴-۵.
۸. رهنورد، فرج‌الله؛ حبیب‌الله طاهرپور؛ اعظم رشیدی (۱۳۸۹). «عوامل مؤثر بر فساد مالی در بین کارکنان دستگاه‌های اجرایی». پژوهشنامه مدیریت اجرایی، س ۱۰، ش ۱ (پیاپی ۳۸)، ۳۵-۵۲.
۹. زمان‌رستمی، محمد؛ راضیه شعبان (۱۳۹۸). «بازار بین بانکی ایران و چالش‌ها»، ماهنامه دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی، د ۲، ش ۱۲.
۱۰. سیدی، سید احمد؛ محمدرضا عبدلی؛ مهدی جباری نوقابی (۱۳۹۸). «ارائه الگوی شاخص‌های سلامت بانکی با تأکید بر بانکداری اسلامی». اقتصاد اسلامی، (۷۴) ۱۹، ۱۱۵-۱۴۷.
۱۱. سرمد، زهره؛ عباس بازرگان؛ الهه حجازی (۱۳۹۹). روش‌های تحقیق در علوم رفتاری، آگه.

۱۲. شیخ‌علی، وحید (۱۳۹۸). «بررسی تأثیر ریسک نقدینگی و ریسک اعتباری بر میزان شاخص ثبات بانکی و عملکرد بانکی در بانک ملت»، دومین کنفرانس بین‌المللی مدیریت، مهندسی صنایع، اقتصاد و حسابداری.
۱۳. صفارزاده، غلام‌رضا (۱۳۹۸). «اقتصادسنجی تخصیص تسهیلات با استفاده از تحلیل پوششی داده‌ها در نظام پولی ایران و اثربخشی آن با رگرسیون لجستیک و شبکه عصبی در راستای برنامه‌ریزی اقتصادی»، پنجمین کنفرانس بین‌المللی علوم مدیریت و حسابداری، تهران.
۱۴. فلاح، رضا (۱۳۹۴). «سنجش و ارزیابی سلامت مالی شرکت‌ها بر اساس مؤلفه‌های حاکمیت شرکتی و سرمایه فکری»، کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های نوین در مدیریت، اقتصاد و حسابداری، استانبول، مؤسسه مدیران ایده‌پرداز پایتخت ایلیا.
۱۵. فتاحی، شهرام؛ مهدی رضایی؛ طاهره جاهد (۱۳۹۶). «تأثیر سلامت بانکی بر سودآوری بانک‌های تجاری: رویکرد رگرسیون پانل آستانه»، راهبرد مدیریت مالی، ۵ (۱)، ۲۹-۵۰.
۱۶. قاسم‌پور، شیوا؛ محمدجواد سلیمی (۱۳۹۶). «تجزیه و تحلیل معیارهای ارزیابی سلامت و ثبات نظام بانکی با استفاده از تکنیک دیمتل»، دومین کنفرانس بین‌المللی مدیریت و حسابداری، تهران.
۱۷. کمالوند، کیومرث؛ کاوه نازنینی (۱۳۹۸). «شناسایی آثار تغییرات نرخ سود بر ثبات اقتصادی و سلامت بانکی»، سومین کنفرانس بین‌المللی تحولات نوین در مدیریت، اقتصاد و حسابداری، تهران.
۱۸. میرباقری هیر، میرناصر؛ محمدرضا ناهیدی امیرخیز؛ سیامک شکوهی‌فرد (۱۳۹۵). «ارزیابی ثبات مالی و تبیین عوامل مؤثر بر ثبات مالی بانک‌های کشور»، سیاست‌های مالی و اقتصادی، س ۴، ش ۱۵، ۲۳-۴۲.
۱۹. منصوری، فردین؛ مژگان حسینی قمی؛ حسین مصلحتی (۱۳۹۷). «زمینه‌های اجتماعی رواج فساد اقتصادی و اداری (مطالعه درباره شهرداری‌های مناطق و بانک‌ها در شهر تهران)»، مسائل اجتماعی ایران، ۹ (۱)، ۱۰۱-۱۲۳.
۲۰. نادری، محسن؛ زینب خلیل ارجمندی (۱۳۹۷). «بانکداری اسلامی و استقرار حاکمیت شرکتی در شبکه بانکی کشور»، سومین کنفرانس بین‌المللی حسابداری، مدیریت و نوآوری در کسب‌وکار، کرج.

۲۱. یوسفی نژاد، علی (۱۳۸۵). «رانت‌خواهی و فساد مالی در اقتصاد ایران با توجه به نقش و جایگاه کارگزاران و بیت‌المال در اسلام»، مصباح، ش ۲۴.

References

1. Abaenewe, Z. C., Ogbulu, O. M., & Ndugbu, M. O. (2013). "Electronic banking and bank performance in Nigeria", *West African Journal of Industrial and Academic Research*, 6(1), pp. 171-187.
2. Asadi, H, & Mirjoud, S. M. (2015). "Study on the prevention of the crime of embezzlement in the Iranian banking system, International Conference on Religious Studies", *Islamic Sciences, Jurisprudence and Law in Iran and the Islamic World*, Karaj. (In Persian)
3. Alwani, S. M. (2010). "Good governance A network of civil society activists", *Development and Transformation Management Quarterly*, 2009 (first issue), 1-6. (in Persian)
4. Brown, M. T. (2005). *Corporate integrity: Rethinking organizational ethics and leadership*, Cambridge University Press.
5. Chen, R. & Wong, K. A. (2004). "The determinants of financial health of Asian insurance companies", *Journal of Risk and Insurance*, 71(3), pp. 469-499.
6. Christiansen, T. & Laegreid, P. (2004). *Trust in Government: The Relative Importance of Service Satisfaction- Political Factors and Demography*, *Public Performance and Management Review*, 28, 4.
7. De Graaf, G. (2007). *Causes of corruption: Towards a contextual theory of corruption*, *Public Administration Quarterly*.
8. Danaeifard, H. (2003). "Public Trust in Governmental Organizations: Designing a Model for Strengthening Public Trust in Public Management", PhD Thesis, Faculty of Management, Allameh Tabatabai University. (in Persian)
9. Diagostino, G., Dunne, J. P., & Pieroni, L. (2016). "Government spending, corruption and economic growth", *World Development*, 84, pp. 190-205.
10. Gottschalk, P., Dean, G., & Glomseth, R. (2011). "Police misconduct and crime: bad apples or systems failure?", *Journal of money laundering control*, 15(1), pp. 6-24.
11. Fallah, R. (2015). "Measuring and evaluating the financial health of companies based on the components of corporate governance and intellectual capital", *International Conference on New Research in Management, Economics and Accounting, Istanbul*, Ilia Capital Institute of Managers. (in Persian)
12. Fattahi, Sh., Rezaei, M., & Jahed, T. (2018). "The Impact of Banking Health on the Profitability of Commercial Banks: Threshold Panel Regression Approach", *Financial Management Strategy*, 5(1), pp. 29-50. (in Persian)
13. Ghasempour, Sh. & Salimi, M.J. (2017). "Analysis of Banking System Health and Stability Assessment Criteria Using Demetel Technique", *2nd International Conference on Management and Accounting*, Tehran. (in Persian)
14. Glaser, B. G. & Strauss, A. (1967). *The discovery of grounded theory: Strategies for qualitative research*, Chicago, Aldine Publishing.

15. Kritsonis, A. (2005). "Assessing a firm's future financial health", *International Journal of Scholarey Academic Interlectual Diversity*, 9(1), pp. 2004-2005.
16. Koen, R. (2017). *Confronting Corruption: Past Concern, Present Challenges and Future Strategies*.
17. Kamalvand, K. & Nazanini, K. (2018). "Identifying the effects of interest rate changes on economic stability and banking health", *Third International Conference on New Developments in Management, Economics and Accounting*, Tehran. (in Persian)
18. Khodashenas, M. A. (2014). "Pathology and analysis of the causes of the crime of embezzlement in the banks of Shiraz (Fars)", Master Thesis, Payame Noor University of Karaj. (in Persian)
19. Mintrop, H. (2012). "Bridging accountability obligations, professional values and (perceived) student needs with integrity", *Journal of Educational Administration*, 50(5), pp. 695-726.
20. Mirbagheri Hir, M. N., Nahidi, A. M. R., & Shokohifard, S. (2017). "Assessing financial stability and explaining the factors affecting the financial stability of the country's banks", *Quarterly Journal of Fiscal and Economic Policies*, Fourth Year, No. 15, pp. 42-23. (in Persian)
21. Mansouri, F., Hosseini Qomi, M., & Maslehati, H. (2019). "Social contexts of economic and administrative corruption (study on regional municipalities and banks in Tehran)", *Bi-Quarterly Journal of Social Issues of Iran*, 9 (1), pp. 101-123. (in Persian)
22. Naderi, M. & Khalil Arjomandi, Z. (2015). "Islamic Banking and the Establishment of Corporate Governance in the Banking Network", *Third International Conference on Accounting, Management and Business Innovation*, Karaj. (in Persian)
23. Neitlich, A. A Revolutionary marketing strategy, Trust me; <http://www.itprosuccess.com>, Nov, 2003.
24. Naidoo, S. R. & Du Toit, G. S. (2007). "A predictive model of the states of financial health in south african businesses", *Southern African Business Review*, 11(3), pp. 33-55.
25. Novickyte, L. & Petraityte, I. (2014). "Assessment of banks asset and liability management: problems and perspectives (case of Lithuania)", *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, Vol. 110, pp. 1082-1093.
26. Rajaei, Z., Daneshfard, K., & Faghihi, A. (2018). "Formation of a policy in the field of administrative system health in Iran", *Public Management Research*, 10 (38), pp. 5-34. (in Persian)
27. Rahnvard, F., Taherpour, H., & Rashidi, A. (2011). "Factors Affecting Corruption among Executive Staff", *Journal of Executive Management*, Tenth Year, No. 1 (38 consecutive), pp. 35-52. (in Persian)
28. Robbins, S. P. & Judge, T. (2012). Essentials of organizational behavior.
29. Singleton, G. L. (2013). "Exploring early academic responses to Functions of the Executive", *Journal of Management History*, 19(4), pp. 492-511.
30. Stein, J. C. (2012). "Monetary policy as financial stability regulation", *The Quarterly Journal of Economics*, 127(1), pp. 57-95.
31. Sesen, H. (2013). "Personality or environment? A comprehensive study on the entrepreneurial intentions of university students", *Education+ Training*, 55(7), pp. 624-640.

32. Sims, R. L., Gong, B., & Ruppel, C. P. (2014). "A contingency theory of corruption: The effect of human development and national culture", *The Social Science Journal*, 49(1), pp. 90-97.
33. Strauss, A. & Corbin, J. (1998). *Basics of Qualitative Research: Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory*, 2nded, Sage Publications, Thousand Oaks, CA, USA.
34. Seyedi, S. A., Abdoli, M. R., & Jabbari Noghabi, M. (2020). "Presenting a model of banking health indicators with emphasis on Islamic banking", *Islamic Economics*, 19(74), pp. 115-147. (in Persian)
35. Sarmad, Z., Abbas, B., & Hejazi, E. (2021). *Research Methods in Behavioral Sciences*, Agha. (in Persian)
36. Sheikh-Ali, V. (2020). "Investigating the Impact of Liquidity Risk and Credit Risk on Bank Stability Index and Banking Performance in Bank Mellat", *2nd International Conference on Management, Industrial Engineering, Economics and Accounting*. (in Persian)
37. Saghafi, A., & Seif, W. (2006). "Identify and measure financial ratios and fundamental economic variables affecting the health and stability of the banking system in Iran", Vol. 5, No. 17 (Consecutive 2), pp. 111-65. (in Persian)
38. Saffarzadeh, Gh. (2020). "Econometrics of facility allocation using data envelopment analysis in the Iranian monetary system and its effectiveness with logistic regression and neural network for economic planning", *5th International Conference on Management and Accounting*, Tehran. (in Persian)
39. Taripour, M. & Nazem Bakaei, M. (2015), "Investigating the Impact of Intellectual Capital on Banking Health (Case Study: Banks Listed in Tehran Stock Exchange)", *National Conference on New and Creative Thoughts in Management, Accounting, Legal and Social Studies*, Orumieh. (in Persian)
40. Yousefinejad, A. (2007). "Rent-seeking and financial corruption in the Iranian economy due to the role and position of brokers and the treasury in Islam", *Mesbah Magazine*, No. 24. (in Persian)
41. Uddin, M. M., Masud, M., & Kaium, A. (2015). "Financial Health Soundness Measurement of Private Commercial Banks in Bangladesh: An Observation of Selected Banks", *The Journal of Nepalese Business Studies*, 9(1).
42. Zaman-R., M., & Shaban, R. (2020). "Iranian Interbank Market and Challenges", *Monthly Achievements in Humanities Studies*, Vol. 2, Issue 12. (in Persian)